

Sygn. akt I C 1361/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2017r.

**Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny
w składzie:**

Przewodniczący: SSR Bartosz Danielski

Protokolant: prot. sąd. A. K.

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2017 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa T. Ł. i K. Ł.

przeciwko (...) S. A. w K.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. obciąża powodów kosztami postępowania ,

III. zasądza solidarnie od powodów T. Ł. i K. Ł. na rzecz pozwanego (...) S. A. w K. kwotę 2417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt I C 1361/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 czerwca 2017 r.

Powodowie K. i T. Ł., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wnieśli do tut. Sądu pozew, w którym domagali się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w K.:

a) na rzecz K. Ł. i T. Ł. kwoty 30.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z działek ewidencyjnych nr (...), obj. KW nr (...) i (...), położonych w L. za okres od 21 września 2005 roku;

b) na rzecz T. Ł. kwoty 4.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z dz. ew. nr (...)i (...), obj. KW nr (...) i (...), położonych w L., za okres od 21 września 2005 roku.

Powodowie domagali się również zasądzenia na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych (k. 1-5).

W uzasadnieniu wskazali, że są na zasadach ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej współwłaścicielami działek nr (...) położonych w L., obręb (...), zaś T. Ł. jest ponadto właścicielem działek nr (...) w L.. Na wszystkich w/w nieruchomościach położona jest infrastruktura elektroenergetyczna pozwanej, wzniesiona w latach 90-tych ub. wieku. Powodowie nie zgadzali się na posadowienie tej infrastruktury, już w roku 1998 starali się – bezskutecznie – o uregulowanie tej kwestii, a następnie zlecieli geodecie wyliczenie powierzchni zajętej przez tą infrastrukturę i skierowali

do pozwanego wezwanie do zapłaty, jak też zawezwanie do próby ugodowej. Wskutek zawezwania przerwany został bieg terminu przedawnienia.

W odpowiedzi na pozew, pozwana (...) S.A. z siedzibą w K., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych (k. 62-66).

W uzasadnieniu pozwana przyznała, iż na działkach powodów znajduje się fragment linii energetycznej 110 kV relacji T. – N., jednakże wskazano, że pozwana posiada skuteczny wobec każdorazowego właściciela działek tytuł prawny do posadowienia, utrzymywania i eksploatacji urządzeń energetycznych. Z tego powodu pozwana posiada służebność w dobrej wierze, a roszczenie o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie dotyczy tylko posiadacza w złej wierze. Powód nie obalił domniemania posiadania w dobrej wierze, które wynika z dokumentów - realizacja inwestycji odbyła się na podstawie ówczesnie obowiązujących przepisów i poprzedzona była wydaniem stosownych decyzji administracyjnych, w tym decyzji o warunkach zabudowy i pozwolenia na budowę. Pozwana dysponuje nadto pisemnymi oświadczeniami ówczesnych właścicieli działek o bezwarunkowej zgodzie na budowę i eksploatację linii. Zgodę taką bezterminowo wyraził m.in. S. G., ówczesny właściciel działki (...), jak też T. Ł. i J. N. (1) będący wówczas właścicielami działek odpowiednio o nr (...) i (...). Ta okoliczność ukształtowała nowy, trwały stosunek prawny, skuteczny wobec nabywców nieruchomości. Pozwana zakwestionowała nadto powierzchnię terenu zajętego pod urządzenia, jak i wysokość wynagrodzenia żądanego przez powodów. Dodała, iż powodowie nabywając działki akceptowali stan rzeczy istniejący w chwili zakupu, jak i przez kolejne lata.

Powodowie w piśmie z dnia 16 lutego 2016 roku zakwestionowali dobrą wiarę pozwanej, wskazując na pismo z dnia 8.10.1998 roku skierowane do Rady Nadzorczej S.A. (...), jak też wskazał, iż dobra wiara nie wynika z posiadania decyzji administracyjnych. Pozwolenie na budowę implikuje zdaniem powodów jedynie przekonanie, iż budowlę zostały wykonane zgodnie z prawem. Zezwolenia na wejście na teren z kolei stanowią jedynie o zgodzie na wykonanie czynności związanych z budową i konserwacją oraz eksploatacją linii, a nie o bezwarunkowej zgodzie na korzystanie z nieruchomości w ramach służebności przesyłu. Dodatkowo wskazali, iż posadowienie urządzeń ogranicza możliwość zagospodarowania terenu, zwłaszcza mając na uwadze pas ochronny o szerokości 6 m na co powodowie nie wyrażali zgody (k. 109-111).

Pozwana podtrzymała swoje stanowisko (k.116-117), powodowie zaś wnieśli alternatywnie o zasądzenie odszkodowania na podstawie art. 471 k.c. (k. 171v).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Działka ewidencyjna nr (...) o pow. 6,8900 ha, obj. KW nr (...) oraz działka ewidencyjna nr (...) o pow. 0,3800 ha obj. kw (...), położone w L., gm. K., stanowią własność T. Ł. i K. Ł. – na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej. Podstawą nabycia była umowa sprzedaży i ustanowienia hipoteki z dnia 21 maja 1996 roku, Rep. A nr (...).

Działki ewidencyjne nr (...) o pow. 0,1222 ha obj. kw (...) i działka nr (...) o pow. 0,6300 ha, obj. kw (...) położone w L., gm. K. stanowią własność T. Ł.. Nabycie działki nr (...) nastąpiło na mocy umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 15 listopada 1983 roku Rep. A nr (...), zaś działki nr (...) – na podstawie umowy sprzedaży z dnia 10 sierpnia 2011 roku Rep. A nr (...).

Działka nr (...) powstała w wyniku podziału działki nr (...), zaś działka nr (...) – z działki nr (...).

Dowód: odpis kw (...) k. 148-149, odpis kw (...) k. 150, odpis kw (...) k. 151, odpis kw (...) k. 152-153, mapa z projektem podziału z dnia 20.05.2011 r. k. 154, wypisy z rejestru gruntów k. 12, 24, wypis aktu notarialnego Rep. A nr (...) k. 123-129, wypis aktu notarialnego Rep. A nr (...) k. 130-133, wypis aktu notarialnego Rep. A nr (...).

Na mocy Decyzji Wojewody (...) z dnia 30 maja 1994 roku stwierdzono nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 roku przez Zakład (...) w K. użytkowania wieczystego gruntu Skarbu Państwa – działki nr (...) objętego kw nr (...)

oraz własności znajdujących się na tym gruncie obiektów (budynków rozdzielni, ogrodzenia rozdzielni, ogrodzenia zewnętrznego, drogi dojazdowej i dróg wewnętrznych i placów).

Dowód : kopia Decyzji Wojewody (...) z dnia 30.05.1994 r. k. 85-88

Na wszystkich nieruchomościach będących własnością powodów (powoda) położone są elementy infrastruktury elektroenergetycznej posadowionej w latach 90-tych ub. wieku przez poprzednika prawnego pozwanej – Zakład (...) S.A. w ramach budowy linii 110 kV relacji T. – N.. Podstawą posadowienia dwutorowej napowietrznej linii energetycznej wraz ze strefą ochronną była Decyzja Prezydenta Miasta nr (...)o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z dnia 29 sierpnia 1995 roku i Decyzja Urzędu Rejonowego w N. z dnia 2 kwietnia 1996 r., na mocy której zatwierdzono projekt budowy linii i udzielono Zakładowi (...) S.A. pozwolenia na budowę linii 110 kV T. – N.. Decyzja o pozwoleniu na budowę była poprzedzona uzyskaniem przez Zakład (...) w trybie art. 70 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 roku oświadczeń właścicieli nieruchomości o zezwoleniu na wejście na teren, w których to dokumentach właściciele potwierdzili własnoręcznymi podpisami, iż zostali zapoznani z trasą projektowanej linii energetycznej i wyrazili zgodę na budowę tej linii na ich nieruchomościach oraz wykonanie czynności związanych z eksploatacją i konserwacją urządzeń, tj. każdorazowego wstępu na tę nieruchomość i dostępu do tych urządzeń. Zezwolenia takiego udzielił m.in. w dniu 30 stycznia 1996 roku S. G. – ówczesny właściciel działki nr (...), w dniu 31 stycznia 1996 roku - J. N. (1) jako ówczesny właściciel działki ewid. nr (...) i sam powód T. Ł. (w dniu 1 lutego 1996 roku), jako właściciel działki nr (...). Zezwolenia te nie zostały przez powodów (ani ich poprzedników prawnych) formalnie cofnięte. Następnie została wydana Decyzja z dnia 16 października 1997 roku zezwalająca Zakładowi (...) S.A. na użytkowanie tej linii energetycznej, której odbiór nastąpił w dniu 16 grudnia 1997 roku.

Dowód: odpis pełny z KRS k. 70-81, kopia Wskazań lokalizacyjnych z dnia 21.12.1994 r. z załącznikiem k. 91-94, kopia Decyzji z dnia 29.08.1995 r. k. 96-97, kopia Decyzji Urzędu Rejonowego w N. z dnia 2.04.1996 r. k. 89-90, kopie Zezwoleń na wejście na teren k. 82-84, kopia Decyzji z dnia 16.10.1997 r. k. 95, kopia Protokołu odbioru z dnia 16.12.1997 r. k. 98-102

Po zakończeniu prac związanych z budową linii powodom zostało wypłacone odszkodowanie za zniszczenia (w tym zniszczenia sadzonek drzew i gleby) związane z budową linii energetycznej. Powodowie zwracali się do pozwanej o uregulowanie kwestii związanych z korzystaniem z gruntu, w tym pismem z dnia 8 października 1998 roku domagali się dodatkowego odszkodowania za grunty zajęte pod słupy, jednakże bez efektu. Przedstawiciele pozwanej wykonywali następnie na terenie nieruchomości powodów okresowe oględziny urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej oraz niezbędne prace konserwacyjne i naprawcze, nie doznając sprzeciwu ze strony powodów. Powód zakupując działkę nr (...) w 2011 roku miał wiedzę, iż przebiega po niej linia energetyczna.

Dowód: kopia pisma z dnia 8.10.1998 r. k. 37-38 i odpowiedzi z dnia 16.11.1998 r. k. 39, zeznania powoda – nagranie z dnia 11.03.2016 r. 00:19:20 i z dnia 6.06.2017 r. 00:05:22-00:24:55, zeznania świadka J. N. (2) – nagranie z dnia 12.04.2016 r. 00:08:11-00:27:46.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Decydujące znaczenie dla ustalenia stanu faktycznego miały dokumenty przedłożone przez strony, na podstawie których ustalono m.in. okoliczności posadowienia linii energetycznej na działkach powodów.

Sąd obdarzył co do zasady wiarą zeznania powoda T. Ł., z których wynika, iż co prawda zgłaszał on ustne protesty w zakresie przebiegu linii energetycznej po jego nieruchomościach (podobnie sprzeciw wyrażała jego żona), jak też pismem z dnia 8 października 1998 roku zwracał się o odszkodowanie za zajmowanie gruntu zajętego pod słupy, jednocześnie jednak nigdy nie odwołał formalnie zgody wyrażonej w 1996 roku w Zezwoleniu na wejście na teren, jak też nie czynił starań - po wyrażeniu tej zgody - w celu ustalenia dokładnego przebiegu linii energetycznej. Zeznania w części, w której powód zaprzecza, aby znał przebieg projektowanej linii nie są wiarygodne, bowiem nie poparł ich żadnymi dowodami, a z treści Zezwolenia podpisanego przez powoda w dniu 1 lutego 1996 roku, jak też zezwoleń

podpisanych przez poprzedników prawnych powodów, wynika natomiast, iż właściciele gruntów byli informowani o trasie projektowanej linii.

Nie budziły wątpliwości zeznania świadka J. N. (2), które Sąd obdarzył wiarą w całości. Świadek wskazał na prace wykonywane na nieruchomościach powodów, związane z konserwacją i utrzymaniem linii oraz okoliczność, iż przebieg linii i stref ochronnych nie ulegał zmianie.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu oględzin przedmiotu sporu i opinii biegłego rzeczoznawcy, jako nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia. Przebieg linii energetycznej własności pozwanej w terenie nie był przedmiotem tego postępowania (nie zmierzało ono w szczególności do ustanowienia służebności przesyłu, gdzie okoliczność ta ma znaczenie, ale do uzyskania wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z linii energetycznej, której istnienia na nieruchomości powodów pozwany nie kwestionował), w tej sytuacji oględziny terenu nie były celowe i przedłużałyby niepotrzebnie postępowanie. Z kolei wobec wynikających z dowodów ustaleń dotyczących dobrej wiary pozwanej opinia biegłego byłaby również niecelowa, prowadząc jedynie do przewłoki postępowania oraz generowania znacznych, a niepotrzebnych kosztów, obciążających dodatkowo powodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powodowie opierali swoje roszczenie na treści art. 224 § 2 k.c. oraz art. 225 k.c. Zgodnie z treścią wymienionych przepisów, jeżeli właściciel nieruchomości został pozbawiony władztwa nad rzeczą, przez kogoś, kto następnie korzysta z tej nieruchomości, wówczas właściciel może domagać się od osoby naruszającej jego prawo zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Roszczenie to jest uzależnione od istnienia po stronie samoistnego posiadacza złej wiary, posiadacz w dobrej wierze nie jest bowiem obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy zgodnie z art. 224 § 1 k.c.

W niniejszej sprawie spór zasadzał się na kwestii dobrej bądź złej wiary pozwanej. Istnienie na nieruchomościach powodów K. i T. Ł. (bądź T. Ł.) napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji T. N. pozostawało poza sporem, kwestią która wymagała natomiast ustalenia było, czy posadowienie wskazanej linii energetycznej nastąpiło bez zgody właścicieli nieruchomości, co uzasadniałoby co do zasady uwzględnienie żądania pozwu i zasądzenie na rzecz powodów wynagrodzenia za bezumowne korzystanie, czy też za ich zgodą, co z kolei wyklucza uwzględnienie roszczenia.

Materiał zgromadzony w sprawie prowadzi do wniosku, iż powodowie nie wykazali zasadności swego roszczenia.

W sprawie niniejszej zostało ustalone, iż co prawda poprzednik prawny pozwanego nie dysponował decyzją wywłaszczeniową dotyczącą nieruchomości, na których posadowiono infrastrukturę energetyczną, jednakże zgodnie z treścią art. 70 ust. 1 o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości w ówczesnym brzmieniu zakładanie i przeprowadzanie na nieruchomościach – zgodnie z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu m.in. przewodów i urządzeń służących do przesyłania energii elektrycznej oraz podziemnych i nadziemnych urządzeń technicznych niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń wymagało zezwolenia rejonowego organu rządowej administracji ogólnej, którego wydanie powinno być poprzedzone negocjacjami z właścicielem nieruchomości o uzyskanie zgody na wykonanie wymienionych prac.

Z dokumentów załączonych do akt wynika, iż poprzednik prawny pozwanego dysponował zgodą właścicieli nieruchomości, po których planowana była trasa linii energetycznej 110 kV relacji T. N., na posadowienie tejże linii na wskazanych nieruchomościach. Zezwolenia na wejście na teren zawierały bowiem oświadczenia właścicieli nieruchomości, w tym poprzedników prawnych powodów, a co do działki (...) samego powoda, iż zostali zapoznani z trasą projektowanej linii energetycznej i wyrazili zgodę na budowę tej linii na ich nieruchomościach oraz wykonanie czynności związanych z eksploatacją i konserwacją urządzeń, tj. każdorazowego wstępu na tę nieruchomość i dostępu do tych urządzeń. Przeciwnie twierdzenia powoda o braku wiedzy na temat dokładnego przebiegu linii nie są

wiarygodne, bowiem nie zostały wykazane żadnym dowodem, sam powód przyznał również, iż po wyrażeniu zgody w dniu 1 lutego 1996 roku nie dowiadywał się o szczegółowym przebiegu projektowanej linii. Niewątpliwie powodowie, mimo ustnych sprzeciwów oraz pisma z 1998 roku nie odwołali formalnie zgody wyrażonej w wymienionym Zezwoleniu, która miała charakter nieoznaczony (bezterminowy). Posiadanie takiej zgody właścicieli na posadowienie linii energetycznej, uzyskane w trybie art. 70 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 roku przemawia za uznaniem, iż poprzednik prawny pozwanej posiadał tytuł prawny do posadowienia urządzeń na działkach powodów, ich eksploatacji i konserwacji.

Należy zgodzić się w tej sytuacji z argumentacją pozwanej, iż uzyskanie przez poprzednika prawnego pozwanej wspomnianych Zezwoleń właścicieli gruntów zastępowało decyzję administracyjną o wywłaszczeniu, a w konsekwencji umożliwiło uzyskanie pozwolenia na budowę urządzeń infrastruktury energetycznej (tj. Decyzji Urzędu Rejonowego w N. z dnia 2 kwietnia 1996 r., na mocy której zatwierdzono projekt budowy linii i udzielono Zakładowi (...) S.A. pozwolenia na budowę linii 110 kV T. – N.). Posiadanie takiego zezwolenia stanowiło o tym, iż poprzednik prawny pozwanej posiadał samoistnie wskazaną część gruntów własności powodów w dobrej wierze, co wyłącza z kolei uwzględnienie roszczenia o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z tego gruntu.

Na marginesie należy wskazać, iż w ocenie Sądu również sama decyzja zawierająca pozwolenie na budowę wskazanych urządzeń dawała poprzednikowi wnioskodawcy uzasadnione przekonanie, iż przysługiwało mu skuteczne wobec właścicieli działek prawo do korzystania z tej części nieruchomości, na której znajdują się urządzenia przesyłowe bez konieczności zawierania odrębnych umów, w tym wejścia na ten teren w celu budowy obiektów oraz ich utrzymywania, bowiem zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 ustawy Prawo budowlane w ówczesnym brzmieniu decyzja taka uprawniała do rozpoczęcia i wykonywania robót budowlanych. Nie można więc zgodzić się z argumentacją powodów, iż pozwolenie na budowę implikuje jedynie przekonanie, iż budowle zostały wykonane zgodnie z prawem.

Odnosząc się z kolei do alternatywnego żądania pozwu, opartego na art. 471 k.c. należy stwierdzić, iż co prawda dodatkowe roszczenia odszkodowawcze były przewidziane zgodnie z treścią pkt 3 Zezwoleń na wejście na teren i dotyczyły strat zaistniałych podczas budowy i konserwacji urządzeń, zgodnie z treścią art. 74 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 roku. Należy jednak zaznaczyć, iż przepis, do którego odwołuje się wskazana regulacja przewidywał termin, w którym może być ustalone i wypłacone odszkodowanie za straty (2 miesiące od powstania straty w zasiewach, uprawach i zbiorach, a 3 miesiące za inne straty), jak też przewidywał dla postępowania w przedmiocie odszkodowania tryb administracyjny. Pkt 2 wskazanego przepisu wyznaczał jako organ właściwy do ustalenia odszkodowania rejonowy organ rządowej administracji ogólnej, a zastosowanie miały przepisy przewidziane przy wywłaszczeniu nieruchomości. W związku z tym brak jest możliwości orzekania w tym zakresie przez sądy powszechne.

W związku z powyższym, Sąd w punkcie I wyroku oddalił powództwo, jako niewykazane, uznając, iż powodowie nie mieli uprawnienia, aby domagać się wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości wskazanych w pozwie z uwagi na treść art. 224 k.c. w zw. z art. 225 k.c.

W punkcie II Sąd, z uwagi na wynik postępowania kosztami postępowania na zasadzie art. 98 k.p.c. obciążył powodów.

W pkt III również z uwagi na to, że żądanie powodów nie zostało uwzględnione, na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego, zgodnie z § 6 pkt 5 Rozporządzenia MS z dnia 28.09.2002 roku (Dz. U. Nr 163, poz. 1349), na które składają się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 2.400 zł i opłata skarbową uiszczoną od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

ZARZĄDZENIE

1 (...)

2 (...)

kal. 14 dni.

Nowy Sącz, dnia 29.06.2017 r.